

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. VI.—N.R. 38.

WINNIPEG, MAN., den 22 SEPTEMBER 1898.

LÖP. N.R. 237

Hveteskörden.

En engelsk tidning publicerar en artikel om hveteskörden i världen, hvori den påstår, att detta årets skörd blir så riklig, att den endast kan jämföras med den stora amerikanska hveteskörden 1891. Medeltalet af de fem sista årens hveteskörd visar, att Europa producerar 57.22 procent af världskörden, d. v. s. omsatt i bushel 1,465 mill. årligen, men det förbrukar 72 procent eller 1,715 mill., och har således ett importbehov 15 procent eller 310 millioner bushels från annat håll. För Staterna och Canada produceras 21 procent af världskörden.

Tidningen säger, att skörden i medeltal i Europa kommer att bli en god; den beräknas till 1,500 millioner bushels, hvarför endast 250 millioner bushel behöfver intöras från andra delar af världen. Hveteskörden i Förenta Staterna kommer att uppgå till 620 mill. bushel och i Canada till omkring 70 mill. Alltså om åfven missväxt skall inträffa, så som framgår af senare rapporter att fallet blir med Ryssland, kommer ändå världshveteskörden att bli tillräcklig för året.

En svensk hjälte och diplomat.

Sverige har igen hedrat sig själf genom utsändandet af sina representanter till det spansk-amerikanska kriget. Dessa män hafva förstätt, bättre än andra nationers representanter, att skapa vänskapshand med de amerikanska officerarne, och till följe hvar af alla, utan undantag, rönt och åtnjutit del största förtroende och uppmärksamhet. Deras önskan att besöka landets skeppsbyggerier, arsenaler och vapenfabriker har alltid på det välvilligaste tillmötesgått, och de hafva mången stildes haft tillträde, där många andra endast kommit till portarna. Amerikanska tidningar landet öfver gifven som amerikanska officerare tycka om att förtärliga, hur som kapten Arvid Wester, den svenska hofson, en af de svenska militärrättcheferna, välkänd genom att fört hafva deltagit i det grekiskt-turkiska kriget, ådrog sig den största uppmärksamhet både för mod och takt under hela fälttåget. I detta stod honom lyckan också bi, ty då de fleste utländska representanterna insjuknade i febrar eller af andra orsaker måste lämna lären och Cuba, så gick han fri och alldes oberörd. Från fälttågets början till dess slut har man sett honom antingen i regn eller under brinnande sol, natt och dag på sin stora bruna häst, öfver allt, där något af vikt förelagat; alltid nöjd och belåten har han förstätt vinna våra soldaters vänskap, hvars alla faror och lidanden han delat ut an till förlora något af den ställning och anseende, till hvilket han är så väl berättigad. Det var vid slaget vid El Caney, som han i synnerhet var i tillfälle att utmärka sig för mod och styrka. Där red han bakom våra oemotståndligt framstormande trupper upp för höjden vid stora blockhuset för att anhålla om vakt för de bakom våra alltjemt framryckande linjer kvarliggande sårade spanjorerna. En massa cubanska insurgerer, brinnande af hat och hämnd, nalkades nämligen och hade redan i skogen nedanför med sina matcheter skaffat åtskilliga sårade ur världen. Med hastens tygel i ena handen och pistolen i den andra, med kulorna haglande öfver hafvudet, stod han på sin post, liksom en mur till dess afstöt, färdig att försvara de sårade mot de stormande insurgererna. Här spardes ett stort antal spanska lif genom kapten Westers melankomst. Andra liknande handlinger kunde berättas, men det föregående kan vara nog. Vi vilja dock nämna, hur som kapten Wester är lika god diplomat som krigare. Det hände sig nämligen d. 2 juli det amerikanska lifregt ansågs så vanskligt, att man ämnade draga sig tillbaka från Santiago, då det

full general Syster in att rådgöra med en af sina militärrättchefer om hvad han tänkte om förhållandet. "Jag har lust att fråga den där," sade generalen, seende svensken passera förbi sitt tält. "Ah!" svarade stabschefen, "han har intet att säga, han är neutral." Men generalen kallade kapten Wester till sig och frågade: "Hvad skulle kapten göra i ett sådant läge?" Alla officerarne skockade sig omkring för att höra lösningen af den taktiska gåtan. "Allvarsamt rådgöra med min stabschef", svarade kapten med sitt vanliga förbindliga leende. Trots den allvarliga belägenheten utbrast generalen och alla officerarne ett hjärtligt skratt. (Nordstj.)

CANADA.

Quebec.

— Mera fastningar på östkusten. Ett brittiskt örlogsfartyg är f. n. sysselsatt med att undersöka kusten utanför St. Johns, New Foundland. Engelska regeringen har för avsikt att anlägga befästningar där nästa vår.

— Procenten af nyfödda i Ontario har nedgått i så ordvackande grad att engelska kyrkans synod, som f. n. håller möte i Montreal, i lördags tillsatte en kommitté för att undersöka missförhållandet.

— En häftig storm åtföljd af åska och hagel, gick öfver Montreal i måndags eftermiddag, och förorsakade betydlig skada på planteringarna.

— En inbrottstöld ägde rum i Montreal hos en handlare Mr. Viner. Tjufvarne hade sönderbrutit en gaspisa, hvilket hade förorsakat en så stor gas utströmning, att hela familjen höll på att kväfas. Den återkallades med stora svårigheter till lif.

— Montreal spårvägscompans vagnsfall med innevarande vagnnar brunno ned den 17 spt. Två stora gasometrar voro nära att explodera af hettan. 68 öppna samt 28 öfvertäckta vagnar, 50 motorer och 2 vagnsfall förstördes. Skadan beräknas uppgå till \$150,000. De voro brandförsäkrade för \$90,000.

— För en månad sedan upptäcktes i Bank af Montreal, att C. P. R:s konto visade en brist på \$12,000. Först trodde man det bero på bokföringsfel, men undersökningarna ha ledt till arresterandet af tvne yngre banktjänstemän.

Ontario.

— Norska barskskeppet America, kapten Dahl, som d. 19 aug. afseglade från Quebec med trålast förliste den 3 september under häftig orkan midt på oceanen. Besättningens räddades ombord på engelskt fartyg och landsattes i Boston härom dagen.

— Under timmerflottning i Otawawa floden härom morgonen omkommo trenne arbetare genom drunkning.

— Hustrumördaren Hammond från Gravenhurst hängdes den 15 september. Han dömdes till döden såsom öfverbevisad att hafva afdagat sin hustru, för att komma åt hennes lifförsäkring. Han erkände också, innan snarast lades kring hans hals, att i ett afseenäde var han skyldig, i ett annat icke. Historien om hans brott är i korthet följande: I nov. 1896 gifte Hammond sig i hemlighet med Kathie Tough, båda från den lilla staden Gravenhurst i Ontario. De bodde emellertid i Toronto, där han dels arbetade på ett apo-

tek, dels hos en lagfirma, medan hon fortfor att tjena i familj. Under tiden lät han lifförsäkra henne för \$15,000. Natten till den 6 mars 1896 fanns Kathie Tough liggande död i en snödrifva straxt utanför sitt föräldrahem i Gravenhurst, där paret stämt möte. Rättegången bragte i dagen, att Hammond var mördaren.

— Från experimentalfarmen vid Ottawa har utkommit en rapport öfver resultaten af de experiment, som företagits med olika sadeslag. Af 65 slags olika hafre kommer Hazelett Seizure först med en afkastning af 89 bushels 20 lbs pr acre. Af 58 olika slag af värhvete kommer Laurel nummer 1 med 32 bush. 30 lbs, och af vinterhvete Imperial Amber 52 bushel pr acre. Af 28 korsorter kommer Odessa först med 58 bu., och bland två-radiga korsorter Beaver med 56 bu. 20 lbs. Det bästa slaget af årtor, Arthur, afkastade 46 bu. 55 lbs pr acre.

— De flesta af de öfverannamda sorterna hade culterats på experimentalfarmen.

— Antagligen omkomna. Två jägare, som i vintras drogo upp till vildbygderna norr om Wabigoon för att jaga, hafva sedan ej afhört. Nu kommer underrättelser ut ifran indianer funnit en bösa och några af deras tillhörigheter på en flodbank ej långt från Asnaburg. Man misstänker att de omkommit, antingen genom olyckshändelse, eller att indianerna mördat dem. Indianerna sägas hafva hotat, att hvita jägare, som våga sig in på deras territorier, ej skola återvända levande.

— Två kvinnor i Hamilton beröfvade sig lifvet genom att dränka sig. Båda voro sinnesrubbede.

— Tvenne bröllop ägde rum i Rat Portage förra veckan, nämligen den 16 spt. mellan Ben Lindström och Lina Anderson, samt den 17 spt. mellan Robert Petterson och Mina Eliasson. Pastor G. S. Larson fungerade som vigselförrättare.

Efter Mr Lindströms vigsel intogos förfriskningar och en treflig stund tillbringades med musik och lekar.

Manitoba.

— Manitoba regeringen har skänkt \$1,000 till de brandskadade i New Westmipster.

— Barn och tandstickor. Ett litet barn till familjen Newman i Portage la Prairie blef i måndags mörse bränd till döds. En lek- och kamrat tände eld i hans kläder med en tandsticka.

— I Minnedosa öppnas den årliga höstutställningen den 6 okt.

— Inrikes ministern Sifton af lade i förra veckan ett besök i Dauphin.

— Manitobas linfrö är bäst, påstår en framstående linfröimportör i Belfast, Mr Walker.

— Tröskningsolyckor. R. R. Taylor förlorade hela sin gröda genom eld i tisdags. Tröskning hade just börjat då gnistor från lokomobilens antände en stack. Den starka vinden omöjliggjorde all räddning.

— En arbetare vid ett trösklag hoppade ned från en stack och föll olyckligtvis på en högfäffel, som stod vid stacken. Han erhö ll djupa sår i ryggen och väntas ej kunna leva.

N. W. Territorierna.

— Den kommande valen väntas vara öfverstötkade innan oktober månads slut.

— Höstutställningen i Wetaskiwin hålles den 4 oktober.

— 3,000 bref ankommo här om dagen till Edmonton postkontor från platser utmed Mackenzie floden.

— Legislaturen antog med 11 röster mot 10, en resolution angående Territoriernas villighet att till Manitoba och British Columbia afträda det land, som ligger norr om nämnda provinser.

— En resolution aflattades, att dominionregeringen påskyndar utfärdandet af "patents" på allt land, som järnvägs och kolonisationsbolag göra anspråk på, så att detta land afven må bära sin del af skattebördan.

Legislaturen öppnades i måndags af administratören, domaren Richardson, som underskref 44 olika lagbeslut.

— Under pastor J. C. Lundbergs vistelse i Edmonton distriktet stiftades en svensk luthersk församling i settlementet Battle Creek, 22 mil nordost från Wetaskiwin. Församlingens namn är Svea, och består f. n. af 44 medlemmar.

— Under sin resa genom landet fick pastor L. ett godt intryck af det samma, och var öfvertygad om att västra Canada hade en stor framtid framför sig. Hvad som behöfdes var emellertid ett större antal praktiska jordbrukare, hvilka väl också i sinom tid skola komma, när de fått nys om om de utsikter, som finnas i Canadas nordväst.

British Columbia.

— Atlin Lake, heter ett nytt gulddistrikt, som låter höra tala om sig.

— Tre män drunknade i Columbia floden i fredags under försök att i en roddbåt passera en af forsarna några mil norr om Revelstoke.

— Under en dynamitexplosion döddes tre yngre ogifta grufvare, bland dem en svensk, Oskar Anderson.

Utlandet.

Turkiet som samtyckt till turkiska styrkans afväpnig på ön Kreta, söker nu genom underhandlingar om, till hvilken person de skola öfverlemnas, så draga ut på tiden, att öfverenskommelsen må nullifieras och de arma kristne ännu en gång utsättas för grymheter, lika med dem som nyligen föröfvades.

De i Porto Rico å Cuba förlagda truppena lida af sjukdom och tillståndet synes ej förbättras i någon nämnvärd grad. 2000 sjuka rapporteras från San Juan och 1200 från Santiago.

Elevatorer i Toledo, Ohio, tog eld till följd af själfantändning. 20 arbetare brändes illa och ingen af den väntas kunna öfverleva.

Missionsmöte.

Luth. missionsmötet tog sin början i Rat Portages sv. luth. kyrka måndagen den 12 kl. half åtta på kvällen. Närvarande predikanter voro, utom församlingens pastor, J. O. Lundberg från Svea, Minn., kateket A. G. Olson, Nya Stockholm, samt studeranden F. O. Linder från Winnipeg. Mötet öppnades af pastor Lundberg med läsandet af Davids 23 psalm samt bön. Predikanter för kvällen voro Olson och Linder. Den förra hade valt till text Rom. 1: 16, 17 och den senare Jer. 21: 8.

Tisdagen samlades vi åter kl. 8 e. m. Efter psalmsång och bön höll

pastor Lundberg installationspredikan med ledning af Ebr. 13: 17 öfver ämnet *En trogen ättlarhetens arbete och lön*. Därefter installerades pastor G. S. Larson i sin församling af pastor Lundberg, assisterad af kateket Olson och stud. Linder. Efter akten talade stud. Linder öfver 1 Tim. 1: 15 och kateket Olson öfver Math. 11: 28, 30. Mötet, som var i allo uppbyggligt och trefligt, afslutades med några hjärtliga ord af pastor loci.

Mötet fortsattes i Winnipeg onsdagen den 14 kl. 8 e. m. med bibelläsning och bön af kateket Olson. Predikanter för kvällen voro pastorerna Lundberg och Larson. Den förra hade valt till text Luc 15: 11-24 och den senare öfver 1 Joh. 1: 1, 10. Efter mötets slut på kvällen berättade pastor Lundberg för oss något från sin missionsresa i vestra Canada.

Torsdagen fortsattes mötet och tog sin början klockan åtta på aftonen. Kateket Olson talade öfver Kol. 3:1-4 och stud. Linder öfver Joh. 14: 2, 3. Mötet, som var väl besökt och uppbyggligt, afslutades med altartjänst och afsjundingandet af psalmen 294: 4, 5.

Må nu Gud i sin nåd välsigna och gifva en rik skörd efte: det ord, som under dessa dagar blifvit utsädd.

Auders.

Reseceringar.

Jag läste i förra numret af CANADA, att en af afsiktarna med redaktör Forslunds resa till östern var att henta sin familj, men ändamålet med min resa vesterut var att skaffa mig familj, d. v. s. att gifva mig. Jag ålskar att betrakta folklivet, sådant det ter sig vid de större järnvägsstationerna. Glädje och sorg, leende och tårar omväxla där med hvarandra. Jag vägnade hvilket, som är mest värdt att betrakta, moderns tårar, när hon tager afsked af sin son eller den senares hopp, då han står färdig att med egna krafter pröva hvad lifvet har att bjuda på. På de flestas lif kunna dock skaldens ord tillämpas:

"Det skymmer vid himlaranden, och mörknande böljar gå, och lämna kvar på stranden, en spillra då och då

af lifvets morgondrömmar, af krossad liten slup, som skulle i glitterströmmar, styrt ut öfver blåa djup.

Men nu ringer klockan, en handtrykning till de vännere, som voro nere vid stationen, och så farväl, kära Winnipeg, på några dagar! Ven tänk så många resande! Hvar skall man få plats? Men medan jag stod och drömde hade min reskamrat — Arthur Alm — redan anskaftat en sådan för oss båda. Midt emot oss satt en älderstigen herre med vörndadsbudande utseende.

En liten artighet, bevisad å hvar deras sidan, och snart uppstod ett samtal. Under detta samtal lärde jag mycket, ty han var en af de få personer, som kända världen både genom resor, er'arbetet och böcker. Dock var han i all sin intellektuella öfverfägenhet — såsom alla verkligt bildade äro — anspråkslös och enkel samt tycktes knappast vara medveten om, att han var hafvudet högre än allt folket. Ack, hvad det kännes godt att komma i beröring med sådana! Det är lika svalkankande och uppriskande för själslivet som under en kvalmig sommar-dag västanvindens fläktar äro för det rent kroppsliga. I hans angeläma sällskap försvunno timmarna hastigt och snart voro vi framme vid Whitewood. Återigen ett farväl! Skola vi träffas åter? Det ligger uti hans hand, som lät oss mötas första gången.

Ytterligare några timmars färd efter häst, och så var resans mål hunnit, Mr Alms boställe vid Qu'Appellefloden. Mr Alm, en man af gammalt skrot och kern", har erfart mycket af detta lifvets både med- och motgångar. De förra ha dock icke förblindat honom och de

senare icke nedtryckt honom. Annu är han glad, ungdomsfrisk och hoppfull samt fullkomligt belåten med sin lott att idka boskapskötsel i Qu'Appellefloden. Såsom redan förut omtalats i denna tidning frades i detta hem den 13 augusti b. öllopp emellan Mr Alms dotter Vivie och underteknad. Rätt många vännere från Nya Stockholm hade hedrat oss med sin närvaro. Till alla dessa ett hjärtligt tack! Annu ljuder i mitt minne den sista versen af det vackra poem, som Mr A. Stenberg uppläste:

"Men till sist vår bön må höja sig, I hans namn, som maktar allt försona! Frid och framgång, brudgom på din stig Helgd och lycka öfver brudens krona!"

Med dessa lyckönskningar afslutos bröllopshögtidigheterna. Ingen tycktes komma ihåg Tegners ord uti hans dikt till sin broders bröllopsdag, att i de nygiftas hem är "betygmet äldste sonen". Dock, lifvet påminner oss väl om detta.

De två följande dagarna tillbrakte jag i Nya Stockholm och Round Lake. Där om skref pastor Hofstrand i ett föregående nummer. Vill endast tacka såväl br. H. som öfriga vännere, vi kommo i beröring med där, för all deras välvilja och kärlek emot oss.

De öfriga dagarna tillbrakte jag mest ute på åker och äng. Det var riktigt roligt att sysselsätta sig med höskörden. I städerna lever man ändå till en viss grad ett konstlat lif. Lyckligtast äro de, som i sann mening äro naturens barn, och äro så litet berörda som möjligt af städernas luft, nöjen och öfverföring- ar eller å andra sidan dess arbetslöshet och djupa fattigdom. Jag hoppas, att man äfven härutinnan må lyssna till de lärar, som framstallas af århundradets störste reformator, greve Tolstoy. Dock icke heller städerna kunna vara tomma, men därut ligger icke tidsanden.

Hvad särskildt gäller Qu'Appellefloden, är densamma mycket vackert och genom tillgång på vatten inyeckat lämplig för boskapskötsel. Kommer blott järnvägen att gå igenom där, kommer nog snart hela dalen att bli fylld af herdefamiljer, som valla sina råmande bjordar. Ja, lycka till!

Men ferietiden gick så fort och snart kallade oss plikten tillbaka till Winnipeg. Och så ännu ett farväl, men Don Carlos ord kommer mig här i sinnet: "Vi måste skiljas, dåren kallar det för evigt". Annu en gång en blick på det lilla hvit-rappade boningshuset med den pryddiga trädgården omkring — en sista afskedshälsning till hemmets lyckliga invånare och Qu'Appellefloden har skiljt oss åt.

Hemkommen till Winnipeg kändes det så skönt att återigen få sitta hand med vännere och bekanta. Några hade varit så snälla att de till och med kommit med till stationen för att hälsa oss välkomna. Det känns så skönt att vara föremål för vänners kärlek och sympati. På kvällen hade församlingen tillställt ett andra bröllop. Det var i många afseenden mera storslaget än det förra. Därjämte presenterades de oss med många husgerådssaker, så att de till en stor del underlättade äfven de ekonomiska utgifter, som ett nytt par har att viddämnas, när det skall sätta bo. Ett hjärtligt tack till församlingen samt för öfrigt till alla, som på ett eller annat sätt bidragit. Gud välsigne Eder rikligen! Må han äfven välsigna min verksamhet ibland Eder! Mätte, när vi en gång förr eller senare eko-säga farväl till hvarandra, våra ömsesidiga fel glömmas samt endast det goda kvarstå såsom oförgäfliga minnen.

Till sist en kär hälsning till alla vännere som "Canada" under sina långa resor träffar.

Winnipeg d. 5 sept. 1898.

Eder
Nils Heiner.